

Badania koncentrują się na psychologicznych mechanizmach podejmowania decyzji. Przepisy procedury karnej przewidują, że organy kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Wyniki dotychczasowych badań psychologicznych pokazują jednak, że ludzki osąd często narusza standardy normatywne, a w warunkach niepewności zachowania mogą być irracjonalne - ludzie nie udzielają odpowiedzi poprawnych logicznie i oczekiwanych w świetle teorii prawdopodobieństwa. Okazuje się, że procesy podejmowania decyzji sprawiające wrażenie irracjonalnych w świetle klasycznej teorii prawdopodobieństwa można wyjaśnić w oparciu o założenia kwantowej teorii prawdopodobieństwa. Określony stan poznawczy może odpowiadać stanowi *superpozycji* (wszelkie możliwe wartości mają równy potencjał i nie jest możliwe przypisanie określonego prawdopodobieństwa przed dokonaniem pomiaru), a złożone układy mogą być *splątane* (właściwości jednego składnika zależą od stanu bliźniaczego, splątanego elementu, splątane składowe nie mogą być rozdzielone, pomiary muszą być dokonywane w określonym porządku, a ramy określone przez pierwszy pomiar mogą wpływać na kolejne odpowiedzi).

Będziemy poszukiwali odpowiedzi na następujące pytania: W jaki sposób sędziowie rozstrzygają sprawy karne? Która z teorii prawdopodobieństwa lepiej opisuje prawnicze mechanizmy osądu w warunkach niepewności i podejmowania decyzji w warunkach konfliktu? Czy ich decyzje można wyjaśniać i przewidywać z zastosowaniem teorii kwantowej? Czy kwantowa teoria prawdopodobieństwa ułatwia opis procesów poznawczych?

Grupa 120 uczestników badań (40 sędziów, 40 adwokatów i prokuratorów, 40 osób nie posiadających wykształcenia prawniczego) zostanie poproszona o rozwiązanie zadań polegających na analizie dowodów i przypisaniu prawdopodobieństwa, że podejrzany jest winny. W każdej próbie osoby badane zapoznają się z dwunastoma opisami spraw (podsumowaniami postępowań karnych na etapie prokuratorskim i sądowym), ale nie będą znali treści wyroku. Przypadki będą oceniane w różnej kolejności i przypisywane losowo różnym osobom.

Przewidujemy, że wystąpi zależność między sposobem przekazywania informacji o sprawie, a oceną. Badania rozstrzygną, czy sędziowie są podatni na złudzenie koniunkcji i efekt kolejności. Pozwolą sprawdzić, czy sędziowski proces podejmowania decyzji przebiega inaczej, niż u pozostałych grup osób. Istotnie przyczynią się do dalszego rozwoju badań nad kwantowym poznaniem i pomogą w ustaleniu, czy zasady superpozycji i komplementarności mają swoje zastosowanie do procesów podejmowania decyzji w procesach karnych.